

hurá, 1|2018 muzeum!

Výstava
Škola mých
snů

2

Nové poznatky
o hradišti
v Ostroměři

4

Osobnost
Josef Pícek,
fotograf

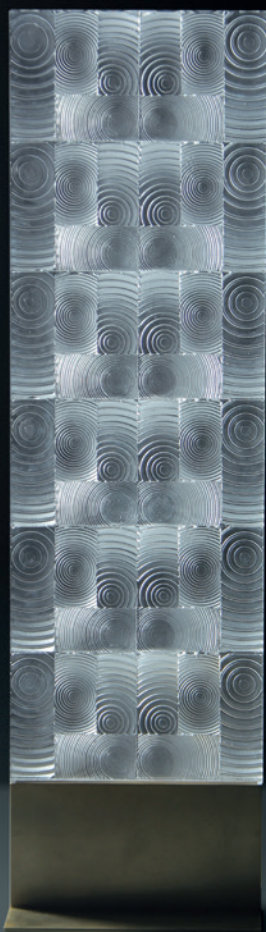
5

Budova
učitelského
ústavu

6

Stalo se
před 100 lety
zima 1918

7

VÝSTAVA Zdeněk Lhotský a Richard Náhlovský

Jičínské muzeum připravuje na březen společnou výstavu absolventů SUPŠS Železný Brod skláře Zdeňka Lhotského a malíře Richarda Náhlovského.

Zdeněk Lhotský (1956) – světově proslulý sklář, umělec širokého záběru, jehož výtvarná činnost se soustředí na sklářský design, tavené skleněné plastiky, vitráže, kresby, grafiky a umělecké objekty pro interiéry. Po studiu v ateliéru profesora Stanislava Libenského stál u zrodu výtvarné skupiny Tvrdohlaví (1987). Od roku 1994 vlastní Studio tavené skleněné plastiky v Pelechově u Železného Brodu. Podílel se na desítkách interiérových realizací a je zastoupen v řadě českých i světových sbírek. Dnes se zajímá o možnosti výtvarného využití techniky vitrucell, kterou sám vyvinul.

Richard Náhlovský (1957) – akademický malíř, jehož hlavním inspiračním zdrojem se stal Český ráj. Malbu studoval na AVU v Praze v ateliéru Františka Jiroudka. Uměleckou produkcí R. Náhlovského můžeme rozdělit do dvou vzájemně se prostupujících skupin. První tvoří krajiny ovlivněné Českým rájem a lekníny. Druhou skupinou jsou fantaskní obrazy inspirované kresebností achátů, které si autor často a rád prohlíží. Do své tvorby přejímá podněty z evropského umění první poloviny 20. století (např. Paul Klee, Joan Miró, Pablo Picasso).

Výstavu můžete navštívit od 2. března
do 1. dubna 2018 v zámecké galerii.

Obraz Renaty Štěpánkové.

VÝSTAVA Druhé setkání pastelky se štětcem – Renata Štěpánková a Jiří Zlatník

Jičínské muzeum na začátku nového roku představí tvorbu Renaty Štěpánkové a Jiřího Zlatníka. Návštěvníci budou moci již podruhé shlédnout jejich společnou výstavu. Oba výtvarníci se znají dlouhá léta, jelikož spolu pracovali v Kulturním domě města Jičína.

Renata Štěpánková žije a tvoří v Jičíně. V roce 2007 pro sebe objevila techniku kresby pastelkou, která jí učarovala. Sama výtvarnice přiznává, že ji ovlivnila kniha Lewise Carrola Alenka v říši divů s kouzelnými ilustracemi Johna Tenniela, kterou dostala jako malá k Vánocům. „Když se zasním, čerpám inspiraci z tohoto příběhu a cítím se jako malá holčička“ říká Renata Štěpánková. Své obrazy pravidelně vystavuje v Jičíně a okolí (Galerie Josefa Bucka ve Vokšicích, Valdštejnská loďže, Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně, Knihovna Libošovicích, výstavní prostory Na špejcharu v Bukvíci atd.). V roce 2014 se zúčastnila ART FESTU v Českých Budějovicích. Naposledy vystavovala s Jiřím Zlatníkem v Lomnici nad Popelkou.

Jiří Zlatník se narodil roku 1938 v Praze, odkud se rodina přestěhovala do Jičína. Po absolvování střední průmyslové školy nastoupil Jiří Zlatník do podniku Agrostroj Jičín. Jeho výtvarné nadání mu přineslo nabídku na vytvoření návrhu a posléze i realizaci interiérů školících středisek Agrostroje. K jeho zájmům patřilo hraní amatérského divadla, proto v Hradci Králové absolvoval studium jevištní scénografie a líčení. Od roku 1977 vykonával funkci ředitele v Kulturním domě města Jičína. Jiří Zlatník se věnoval především olejomalbám a pastelům. Jeho ilustrace se v minulosti objevovaly v jičínském tisku a doprovázely sborníky Jičín – město pohádky.

Oba výtvarníci představí reprezentativní kolekci svých děl a nechají tak návštěvníky nahlédnout do světa plného barev a snové fantazie.

**Výstavu můžete navštívit
od 12. ledna do 18. února 2018
ve výstavní chodbě muzea.**

VÝSTAVA Škola mých snů

„Jaká by měla být škola, ve které byste se hodně naučily, a přitom byste do ní rády chodily?“ Tuto otázku jsme položili dětem ze základních a mateřských škol našeho regionu a odpovědi na ni jsou desítky výtvarných, audiovizuálních i literárních prací, které budete mít možnost zhlédnout v prostorách jičínské galerie na výstavě pod názvem Škola mých snů.

Od září letošního roku pracovali na projektu spolu se svými učiteli žáci z téměř dvaceti škol z ORP Jičín. Využili nejrůznější výtvarné techniky a formy jako možnosti vyjádření vlastních názorů na to, kam by měly naše školy směřovat. Výsledkem jsou originální prostorové modely, velkoformátové kresby, zvukové záznamy, videa či prezentace.

Na výstavě, která bude probíhat ve dnech 8.–25. února, jsou vítáni všichni ti, kterým záleží na vzdělávání našich dětí a zároveň jim není lhostejné, co si tyto děti myslí. Všichni totiž víme, že právě ony dokáží nejvíce překvapit...

Výstava Škola mých snů je doprovodným programem ke stejnojmennému průzkumu, který bude probíhat ve stejných dnech jako výstava sama. Prostřednictvím hlasovacího systému a aplikace Demokracie 21 budou žáci 4. až 9. tříd základních škol a jejich rodiče hlasovat o prioritách v oblasti školství na území ORP Jičín.

Tato akce je součástí realizace projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro ORP Jičín (projekt MAP), který se ve svých aktivitách zaměřuje na rozvoj kvalitního vzdělávání, a to jak předškolního a základního, tak i zájmového a neformálního. Jeho realizátory jsou Otevřené zahrady Jičínka z. s. Více informací o projektu MAP i o výstavě najdete na <http://map.otevrenezahrady.cz/>

**Výstava se koná v zámecké galerii
od 8. února do 25. února 2018.**

Realizační tým projektu MAP

Pokojíček se sluníčky, tvorba žáků základní školy v rámci projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro ORP Jičín (projekt MAP).

Jan Vitek,
keramická mísa.

VÝSTAVA Hrnčíři z jižních Čech Jan Vitek a Patrik Folíř

Hrnčířské řemeslo patří mezi nejstarší lidské technologie. Oba tyto hrnčíře spojuje výroba originální keramiky vytáčené na hrnčířském kruhu ve vysoké kvalitě odolnosti. Práce s keramickou hlinou, kterou si i sami připravují, má mnoho úskalí, důležitá je především zručnost a technologie pálení.

Hrnčíř Jan Vitek měl být původní profesí ekonom, ale práce s hlinou se stala nejen jeho koníčkem, ale i životní profesí. Již od roku 1988 má na statku v Myskovicích u Tábora svoji dílnu, kde vyrábí z tvrdé kameniny pálené na 1220 °C užitkovou keramiku, jako jsou jídelní soupravy, čajové servery, mísy, dózy, barevné kořenky a další typy výrobků.

Hrnčíř Patrik Folíř je v této profesi samouk, hrnčířské řemeslo se mu však stalo osudným. Sám si připravuje různé popelavé a živcové glazury a svou originální keramiku pálí v peci otápné dřevem na 1300 °C, čímž získává vysoce odolné výrobky.

„Hrnčíř nemá žádnou moc, a tak je každý výpal jedinečný a otevírání pece je velké vzrušení, které po letech nezevšední... „shodují se oba hrnčíři z jižních Čech.

Výstavu můžete navštívit od 23. února do 22. dubna 2018 ve výstavní chodbě jičínského muzea.

NOVÝ VÝSTAVNÍ CYKLUS Dílo měsíce

Poetická zimní krajina Františka Kavána odstartovala nový výstavní cyklus „Dílo měsíce“, v němž se každý měsíc představí jedno dílo ze sbírek Regionálního muzea a galerie v Jičíně. Vybraný exponát bude po celý měsíc umístěn ve vestibulu muzea. Ke každému z vystavených obrazů se uskuteční komentovaná prohlídka s kurátorkou, která zájemcům přiblíží okolnosti vzniku díla a osudy jeho autora.

Dílo měsíce února

Ladislav Karoušek, Zimní slunce, 1982, olej na plátně, 81 × 100 cm
Komentovaná prohlídka: 13. února 2018 od 16.30 hod.

Václav Brožík, Přadlena, nedatováno (Sbírka RMaG v Jičíně).

Dílo měsíce března

Václav Brožík, Přadlena, nedatováno, olej na plátně, 32 × 22 cm
Komentovaná prohlídka: 13. března 2018 od 16.30 hod

NOVÉ PUBLIKACE

Architekt
Čeněk Musil
G. Petrová,
E. Chodějovská

Regionální muzeum a galerie v Jičíně vydalo další publikaci, tentokrát katalog ke stejnojmenné výstavě pořádané u příležitosti sedmdesátí let od úmrtí Čeňka Musila (1889–1947), který jako architekt, urbanista, scenograf a člověk společensky velmi aktivní nepochybně patří k nejvýznamnějším jičínským osobnostem první poloviny dvacátého století.

Katalog, který je zároveň koncipován jako průvodce po jičínských stavbách, zahrnuje více než padesát nejdůležitějších urbanistických a architektonických realizací Čeňka Musila, které jsou představeny prostřednictvím současných i archivních fotografií a plánové dokumentace. Zatímco tato část podrobněji představuje Musilovu architektonickou tvorbu, jeho přínos vzhledem k širším historickým souvislostem hodnotí v úvodní studii historička Eva Chodějovská, která na základě Regulačního plánu města Jičína (schválen v roce 1938) poukazuje na Musilovu roli v procesu modernizace maloměsta.

Publikace vznikla díky podpoře Ministerstva kultury České republiky v rámci programu „Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií“.

Publikaci lze zakoupit na pokladně muzea za 270 Kč.

Nové poznatky o hradišti v Ostroměři

Obr. 1. Výřez z mapy 1: 10 000, pohled na ostroměřské hradiště. Červený bod označuje polohu lomu Pourouva skála.

Ostroměřské hradiště se rozprostírá na jižním svahu Mlázovického Chlumu, severovýchodně od obce Ostroměř, v poloze Hradištsko. Je situováno na rozsáhlém terénním bloku (v nadmořské výšce 270–340 m n. m.), který je ze severu, severovýchodu a jihu obtékán říčkou Javorkou (obr. 1). Od roku 1958 je hradiště památkově chráněno.

A co si vlastně představit pod pojmem hradiště? Jedná se o předchůdce kamenných vrcholně středověkých hradů. Hradiště bylo místem, které bylo chráněno hradbou a příkopem. Opevnění mohlo být různě řešeno a počet hradeb a příkopů se hradiště od hradiště lišil. Stavitelé těchto opevněných hradů využívali přirozených vlastností krajiny k ochraně. Proto nejčastěji nalzáme hradiště na vyvýšených místech. V některých případech však vznikala rovněž v rovinaté krajině, kde bylo možné

zřídit přístup nechtěným návštěvníkům například vhodným umístěním u bažiny nebo u vodního toku. Hradiště byla centry politického, ekonomického a náboženského života a mohla sloužit i jako útočiště v případě nepřátelského vpádu, kdy se sem mohli uchýlit i obyvatelé přilehlých venkovských sídel.

Lokality takového významu je třeba systematicky kontrolovat a sledovat, zda na nich nedošlo k nějakým zásahům do terénu. Právě kvůli nim se na hradiště vcelku pravidelně vracíme již od roku 2014, kdy v areálu hradiště započala těžba pařezů. Následujícího roku pro změnu lesníci prorazili mohutný pozůstatek opevnění (tzv. val) těžkou mechanizací. Oba tyto zásahy s sebou nesly nutnost provedení záchranného archeologického výzkumu.

V letošním roce, na konci srpna, se naše pozornost obrátila k lomu Pourouva skála, situovanému v jihovýchodní části opevněné plochy. Těžba zde totiž již před hodnou dobou narušila zbytky opevnění. Přibližně 37 m původního opevnění v důsledku těžby zmizelo úplně. Na stěnách lomu tak vznikly řezy valem, které ale trpěly erozí a vršily se podél nich suťové kužely (obr. 2). Z těchto důvodů jsme přikročili k záchrannému archeologickému výzkumu, který měl za cíl zjistit více o konstrukci opevnění v této části hradiště a pokusit se datovat jeho výstavbu. Bylo třeba profil lomu zbavit proschlých vrstev zeminy a provést pečlivou fotografickou a kresebnou dokumentaci odhalené situace.

Srpnový výzkum vyžadoval horolezecké dovednosti, využili jsme i lano a sedák (obr. 3). Po docela náročném začištění jsme mohli posoudit konstrukci hradby (obr. 4). Podařilo se prokázat existenci tzv. čelní kamenné plenty, která sestávala z lomových pískovcových kamenů místního původu, a existenci dřevěného roštu. Zaznamenány byly také stavební úpravy konstrukce hradby. Pravděpodobně mohly souviset s obnovou dřevěného roštu. Zda se jednalo o opravu větší části opevnění nebo pouze o menší opravu jednoho úseku nejsme schopni prozatím říci. Vzhledem k tomu, že terénní zásah byl minimální, nepodařilo se získat ani větší množství datovacího materiálu. Byl získán pouze jeden raně středověký fragment keramiky, který však nelze lépe časově zařadit. Letos v srpnu byl rovněž proveden magnetometrický průzkum, kterého se ujal RNDr. Roman Křivánek, Ph.D. z Archeologického ústavu Akademie věd.

Dle dosavadních poznatků můžeme vznik obvodové hradby zařadit do tzv. středohradištního období, tedy do průběhu 9. století. Ve druhé fázi měl být opevněn prostor tzv. akropole, podle dostupných indicií se tak stalo na přelomu 9. a 10. století. Dataci by měla upřesnit radiokarbonová data (radiokarbonová metoda – chemicko-fyzikální metoda je založena na sledování poměru izotopu uhlíku ^{14}C ku ^{12}C pozůstatků živých organismů), která budeme následně srovnávat s daty z dalších východočeských lokalit, například hradiště, které předcházelo existenci města Hradec Králové.

Kateřina Opicová

Obr. 2. Pohled na porušený val v lomu Pourouva skála před zahájením záchranného archeologického výzkumu.

Obr. 3. Pracovní foto ze záchranného výzkumu v lomu Pourouva skála.

Obr. 4. Pozůstatky obvodové hradby po začištění.

OSOBNOST Josef Picek (1849–1915)

K nejvýraznějším jičínským fotografům patřil Josef Picek. Narodil se 16. listopadu 1849 v Českém Dubu a k fotografickému řemeslu se dostal díky svému otci Janu Pickovi († 1899), který byl prvním trvale usazeným fotografem v Hořicích.

Poprvé se o Josefu Pickovi dozvídáme skrze inzerát v místním periodiku Krakonoš, který informuje 15. dubna 1873 o otevření fotografického salonu „dokonalými aparáty opatřeného“. Ateliér se nacházel v zahradním domku na parcele Huga Spáleného v Lipové ulici (nyní parcela domu č. p. 185 v Havlíčkově ulici). V roce 1881 se Pickův fotografický ateliér stěhoval do domu č. p. 45 na Husově ulici, který spolu s manželkou Marií, roz. Jandrovou z Hořic, koupil v dražbě.

V tomto domě působil hostinec, jehož provozování Picek převzal, a který byl od té doby označován jako hostinec „U Picků“. Pravidelně se pak zde scházela vybraná jičínská společnost, jejíž podvečerní schůzky „u stolu pravdy“ se konaly každý den. „Pobesedování v pestrém kruhu bývalo nenucené, přátelské s vyloučením debat politických a záležitostí obce“ (popis ze zadní strany fotografie). Předsedou společnosti byl JUDr. František Lohař, zemský advokát, prvním místopředsedou Ferdinand Machačka, ředitel učitelského ústavu. Klientela hostince se pak často stávala zákazníky Pickova fotoateliéru.

Se svým synem Jaroslavem, který své odborné vzdělání získal v Paříži a Vídni, zřídil na přelomu století filiálku v Praze, na Eliščině třídě. Syn Jaroslav pražský ateliér

pravděpodobně vedl, později však provozoval svou živnost v Charkově na Ukrajině. Podobná expanze fotografa do hlavního města se týkala jen mimořádně úspěšných a ambiciózních fotografů. Vysoké odborné renomé Josefa Picka dokazuje také jeho účast na Jubilejní zemské výstavě v roce 1891, kde prezentoval soubor snímků Českého ráje vedle takových jmen jako byl fotograf Jindřich Eckert nebo Jan Langhans. Dokonce byl na této výstavě vyznamenán druhou cenou. Chválu na jeho umění přinesla i řada odborných časopisů a také Národní listy. Jeho ateliér pracoval s moderními přístroji a nabízel v Jičíně před 1. světovou válkou nejkvalitnější fotografické služby. Jeho fotografie se vyznačovaly brilantní čistotou a ostrostí záběru.

Josef Picek je autorem snímků jičínských starostů, živnostníků, lékárníků, advokátů, umělců, profesorů a významných jičínských rodin. Kromě jednotlivců najdeme na jeho

snímcích i skupinové záběry studentů jičínských škol, živnostenských společenstev, jičínských kulturních i sportovních spolků. Nenahraditelné jsou například i Pickovy záběry Valdštejnova náměstí, které zachycují ještě dvě kašny z dílny Jana Suchardy, z nichž ta se sochou Neptuna byla odstraněna v roce 1894 a žádný jiný fotograf tuto situaci nezvečnil. Jičínská zákoutí na Pickových fotografiích z přelomu 19. a 20. století, která ztvárňují již neexistující Jičín jsou, vedle záběrů fotografa Antonína Brožka, tím nejcenějším prostředkem k dokumentaci a popisu ulic a lokalit v Jičíně a okolí. V jeho díle se dají vysledovat logické celky, které přesně dokumentují stav jičínských škol, památek, náměstí, kostelů apod. Dosud nedoceněné zůstávají Pickovy záběry Prachovských skal, odkud pořizoval od poloviny 80. let 19. století rozsáhlé cykly kabinetek i větších formátů. Zachytil i mnohé dominanty Českého ráje jako hrady Kost, Trosky, Pařez, zámek Humprecht.

Josef Picek zemřel v roce 1915 po delší nemoci ve věku 66 let na marasmus (zchátalost) a zánět jater. V této době byl již vdovcem. Zanechal po sobě tři dcery a dva syny. V Jičínských novinách se tehdy objevila následující zpráva: „Chvalně známý fotografický ateliér i restaurace těchto dnů zesnulého majitele p. Josefa Picka budou i nadále rodinou zvečnělého vedeny vlastní režii k plné spokojenosti svých příznivců, jakož i veškerého obecnstva.“

Hana Fajstauerová

Kompletní článek naleznete na www.muzeumhry.cz.

5

ZE SBÍREK Pohled na Žižkovo náměstí z Husovy ulice, foto Josef Picek, po roce 1883

V letech 1883–1917 měl hostinec U města Hamburku (dnešní Paříž) železný balkón a oboustranné schodiště. Do roku 1920 stálo sousoší Nejsvětější Trojice před hostincem společně s kašnou pro Valdické předměstí. Autor fotografie zemřel v roce 1915. Z těchto událostí lze dobře fotografii datovat do let 1883–1915. Na protilehlé straně hostince Hamburg jsou na snímku krásně patrné tři domy, které již dnes nestojí (č. p. 15, 16, 17) a jsou nahrazeny domem č. p. 813. V 1. polovině 20. století byly spjaty s předními jičínskými živnostníky. Dům č. p. 15 zakoupil v roce 1912 řezník a uzenář Karel Lisý. Dům č. p. 16 získal v roce 1906 Josef Žďárský a připojil ho k hostinci č. p. 17. Dům č. p. 17 zakoupil hospodský a řezník Josef Žďárský již v roce 1893. V tomto přízemním hostinci bylo rušno převážně o výročních a dobytčích

Pohled na Žižkovo náměstí z Husovy ulice, foto Josef Picek, po roce 1883 (Sbírka RMaG v Jičíně).

tržích. Na dvoře měly stanoviště dva soukromé autobusy, které do roku 1945 jezdily do Mlázovic a do Vysokého Veselí. Původní název U Bílé růže vymizel a říkalo se tu U Bohatých Žďárských. V tomto domě

zemřel 20. 1. 1877 spisovatel a žurnalista Antonín Štrauch. Součástí objektu bylo i řeznictví a uzenářství Františka Novotného. Poslední, částečně patrný, dům stojící v této řadě je bývalý hotel U Bílého beránka, dnešní městský úřad. V roce 1886 koupil v dražbě starou hospodu Jan Tockstein, turnovský sládek, budovu zboží a za značný obnos 60 000 zl. vystavěl dvoupatrový hostinec, kde se čepovalo turnovské pivo. V roce 1927 zakoupila budovu Okresní záložna hospodářská a hostinec i kavárna Amerika byly zrušeny. Adaptační práce celého objektu provedl Ing. František Holeček podle plánů Ing. arch. Čenka Musila a dne 22. 1. 1928 se konala první schůze Občanské hospodářské záložny ve vlastní budově.

Hana Fajstauerová

Budova učitel'ského ústavu, foto Josef Pícek, před 1889 (Sbírka RMaG v Jičíně).

6

STARÉ JIČÍNSKÉ DOMY

Budova učitel'ského ústavu v Husově ulici č. p. 170

Dlouho očekávanou stavbou školní budovy byl učitel'ský ústav, jehož stavební plán zhotovený geometrem Emanuelem Prokopem byl schválen v roce 1884. Stavební návrh počítal s osmi učebnami, tělocvičnou, kreslírnou, hudebním sálem, přírodovědeckým a zeměpisným kabinetem, knihovnou, ředitel'nou, sborovnou, velkým bytem ředitele a bytem pro školníka. 21. 3. 1884 byla ve Vídni přijata deputace města Jičína samotným císařem a ministrem kultu a vyučování von Eybesfeldem, která představila svůj záměr stavby pedagogia. Ministerstvo podpořilo dne 15. 6. 1884 stavbu pedagogia a souhlasilo

se všemi podmínkami (např. že stát bude platit obci 10 let roční nájemné 1700 zl. a poté se stane budova majetkem státu). Veškeré výlohy s vnitřním vybavením na sebe vzala státní pokladna. Nová školní budova měla být hotova do konce září 1885 a dne 1. 10. 1885 měla být odevzdána svému účelu.

Vlastní schvalování plánů ke stavbě školy se ale protáhlo až do ledna 1885. Stavba nového pedagogia byla pak pronajata veřejnou dražbou konanou dne 19. 5. 1885. Celou stavbu řídil stavitel Eduard Mencík, práci zednickou, nádenickou, kamenickou,

studnařskou a tesařskou získal stavitel Pluhař, kovářskou a železářskou firma Knotek, klempířskou p. Kotyk, truhlářskou p. Knap a další řemeslníci. Práci získávali přednostně jičínský živnostníci. Celá stavba měla stát podle prvotních výpočtů 55 355 zl. Vlastní stavební práce začaly dne 1. 6. 1885. Bylo naplánováno, že ještě na podzim tohoto roku bude celá stavba pod střechou.

Dne 16. září 1886 byla budova slavnostně vysvěcena. Církevní obřady vykonal P. Josef Šturma. Slavnosti se účastnily místní spolky s hudbou a korporace se zástupci státních a samosprávných úřadů. Uvítací řeč přednesli starosta města Fr. Dolanský a ředitel pedagogia Ferdinand Macháček. Přestože městské zastupitelstvo žádalo v roce 1887 zemskou školní radu, aby byla smlouva o užívání budovy pro c. k. pedagogium sepsána pouze v českém jazyce, musel být dokument sepsán i v jazyce německém. Stejně tak nebylo vyhověno žádosti o názvu ústavu „C. k. Český ústav učitel'ský v Jičíně“. Slovo český bylo vypuštěno. V roce 1928 obdržela škola čestný název Raisův státní koedukační ústav učitel'ský.

Budova učitel'ského ústavu je stavba dlouhá 62 m, o dvou patrech a každé patro disponuje 18 okny. V přízemí, vlevo od hlavního vchodu, se nacházely 2 učebny (9 × 6,6 m), knihovna a zeměpisný kabinet, vpravo pak školníkův byt (pokoj a kuchyň) a chodba vedoucí k tělocvičně (13,8 × 6,3 m) a šatnám. V prvním patře se nacházela sborovna, učebna a velký přírodovědný kabinet, na pravé straně pak ředitelna a byt ředitele („Byt tento může právem mezi nejkrásnější byty v Jičíně čítán býti“ (Krakonoš VIII., 19. 9. 1886, č. 26, s. 4–5)). Ve druhém patře byl velký hudební sál a 4 učebny, kreslírna a malý kabinet. Velká péče byla věnována hygienickému zázemí školy.

V období 1. světové války plnilo pedagogium svou funkci jen omezeně, stejně jako ostatní školy v Jičíně. Místa vzdělávání sloužila většinou jako ubytovny pro vojáky domobrany. V učitel'ském ústavu byla výuka částečně obnovena teprve v září 1916. Hned na počátku 2. světové války (16. 3. 1939) se ve škole ubytovalo 80 německých vojáků a na dvůr vzniklo parkoviště motorizovaných oddílů. Na krátkou dobu se škola stala dokonce sídlem místního velitelství Ortskommandatur. V roce 1943 došlo k dalšímu omezení fungování školy, kdy byla do ústavu přemístěna obecná škola dívčí a v roce následujícím gymnázium. Budovy škol se totiž postupně měnily na lazarety. Když se po stěhování škol konečně začalo vyučovat, byla 3. 11. 1944 zabrána pro válečné účely i budova reálky, budova učitel'ského ústavu a nová budova učňovských škol. Poslední válečnou změnou své funkce prošel učitel'ský ústav na konci ledna 1945, kdy byla budova školy vyklizena a byl zde zřízen lazaret německého vojska.

Letní tělocvična učitel'ského ústavu, 1927 (Sbírka RMaG v Jičíně).

Hana Fajstauerová

STALO SE PŘED 100 LETY

zima 1918

V roce 1918 je další ročník Jičínských novin stále jediným místním periodikem, který za 1. světové války vycházel. Díky tomu tyto noviny pronikly do všech vrstev obyvatelstva ve městech i na venkově. • 6. ledna málem došlo v Železnici k vraždě. Paní N. Brožovou navštívil v její vile muž, který jí přinesl dopis ve smuteční obálce, prý od příbuzných z Lomnice. Když zjistila, že dopis nepatří jí, odkázala muže na druhou rodinu Brožovu. Ten, když odcházel, nečekaně vytáhl nůž a nebohé paní zasadil dvě bodné rány nad oko. Paní se začala bránit, pachatel se dal naštěstí na útěk a hrůzný čin nedokončil. • 19. ledna se uskutečnila přednáška univerzitního profesora Čeňka Zíbrta O tanci a hudbě u starých Čechů za doprovodu dud. „Neviděli jsme již dlouho tak četné návštěvy!“ • 1. února pořádal jičínský Sokol stý, jubilejní koncert jičínské rodačky Olgy Borové-Valouškové, která v Jičíně zahájila své české turné do 32 měst. • 3. února se konala schůze na radnici, kde se sešli zástupci různých stran ke společné debatě o zjednodušení politických poměrů ve městě. Schůzi předsedal starosta V. Jirů. Bylo domluveno, že se vytvoří jednotná strana České státoprávní demokracie. „Občanstvo jičínské, před válkou rozešvané stranickými a osobními boji, bere radostně na vědomí, že zapomenuty nesnesitelné poměry dřívější a že veškeré obyvatelstvo tvoří dnes jedinou, svornou obec, z níž lidé nejlepší budou vybiráni do popředí politického života.“ • V neděli 10. února zemřel ve věku 76 let zdejší stavitel, majitel realit a dlouholetý bývalý

Sbírka pohlednic RMaG v Jičíně.

starosta Jičína Václav Fejfar, dědeček Václava Čtvrťka. „...odchod jeho po třídenní nemoci byl náhlý a neočekávaný.“ • V Jičíně v zimě 1918 panoval naprostý nedostatek uhlí i ostatního paliva. Byly sice vydávány lístky na uhlí, ale nebylo, co si za ně odnést. „Zkrátka mrzneme s lístkem na uhlí v ruce, čekající na spásný okamžik, bohužel však ten ještě v nedozírnu.“

Gabriela Brokešová

JIČÍN ROKU 2000

Pan purkmistr sedí odpoledne v radnici z ohnivzdorné papírové massy zbudované ve slohu čistě jičínském a přečta ranní číslo velkého místního politického denníku „Krkonoše“ telefonuje manželce do letního bytu svého v české kolonii na úpatí Čimborassa v Americe: „Pošli malou Libušku s učitelkou do Petrohradu, dle meteorologických depeší je tam dnes krásné počasí, v poledne ale ať jsou zas doma, budeme mít hosta. Francka ať doletí rychle do Melbourne v Austrálii k našemu jičínskému konzulovi panu Svobodnému, že jej zvu k obědu. On rád pije čaj, proto ať se Francka na zpáteční cestě stává v Pekingu pro paklik čaje u toho mandarína, od něhož vždycky kupuji, a zároveň ať doletí na Jamaiku pro flašku rumu. Cukr může vzít na Kubě na knížku, ten náš český z uhlí vyráběný mi nechutná.“

Na to pan purkmistr smáčkne si u kabátu elektrický knoflík a v okamžení zjeví se obecní sluha. „Dolette mi do Madridu pro víno. Jděte do španělské Bodegy, kupte za tuto padesátku pět lahví marsala a doručte je mé staré. Budeme mít na oběd hosta.“

Sluha oknem odletí, načež stiskne pan purkmistr knoflík dvakrát a zjeví se policejní revisor, jemuž odevzdá fotografii. „Tohoto chlapa hleďte vypátrati. Když jsem letěl ráno do radnice, otřel se nad Londýnem o můj balon a značně mi jej pomazal, nejspíše z politické pomsty. Pohleďte do teleskopu, a jakmile jej zočíte, elektrickou jiskrou jej zatkněte.“

Policejní revisor místo šavlí pouze elektrickou baterií ozbrojený zmizí, načež pan purkmistr, dav si trochu svůj promenádní balon vycídit, nařídí na tři hodiny odpoledne schůzi městské rady za příčinou porady o přestavbě chodníku u nemocnice pana medicínařního rady dra. Kukulky, kterážto věc od času jeho prapraděda celých 115 let se vleče, a vsednuv do balonu odletí domů. Na cestě stává se ale ještě v Alžírě v Africe pro cigarety, potom v Neapoli pro čerstvé pomoranče k desertu, a konečně zaskočí též na Franc Josefsland, kdež objedná čerstvou zmrzlinu.

Jičín roku 2000, Pravděpodobná fantazie, Rybrcoul, ročník letošní, číslo dnešní o půl noci 31. 12. 1885 (příloha Krakonoše).

KRÁTCE Z MUZEA

V listopadu loňského roku se konalo další Café Muzeum – tentokrát na téma ZVONY. Pro návštěvníky byly připraveny tematické přednášky a komentovaná prohlídka zvonů v kostele sv. Jakuba a sv. Ignáce, které se zúčastnilo kolem 80 lidí. Vrcholem akce byl křest nové knihy Jany Kořínkové Zvony Jičínska. Zkrátka nepřišli ani ti, kteří si přišli jen popovídat a dát si šálek muzejní kávy s domácím moučником. Akce se velmi vydařila a jičínské muzejníky už přemýšlejí nad tématem dalšího Café Muzeum.

Na konci roku se rozrostl počet figurín o 2 pány, 2 děti a jedno batole. Obohatí některé z příštích výstav, které muzeum chystá.

V prosinci se v jičínském muzeu uskutečnilo setkání Královéhradecké krajské sekce AMG ČR. Sešli se zde téměř všichni zástupci muzeí v Královéhradeckém kraji. Probíraly se zde záležitosti týkající se chodu muzeí a galerií. Setkání se zúčastnila také náměstkyně hejtmana Královéhradeckého kraje Martina Berdychová a vedoucí odboru kultury a památkové péče Mgr. Kateřina Churtajeva.

Vysoká porodnost v jičínském muzeu pokračuje i v tomto roce. Další z našich kolegyně čekají krásné, nové povinnosti a muzeum další výběrové řízení.

Jak jsme již psali, v tomto roce nás čeká interaktivní výstava s názvem Konírna imaginární, jejímž koordinátorem je Matěj Forman, který s mnoha dalšími výtvarníky zabydlí prostor bývalé konírny nepřeborným množstvím příběhů zakletých v divadelních dekoracích, loutkách, nápaditých předmětech a hrách. Přípravy na výstavu jsou již v plném proudu a návštěvníci se tak mohou těšit na výpravu do nitra tvůrčí fantazie a na tajuplný divadelní a výtvarný svět, který ožije v jičínské galerii 13. dubna 2018.

Na stránkách muzea v sekci Výstavy si můžete prohlédnout plán výstav na rok 2018. Jičínské muzeum pro vás připravilo 11 výstav, které se uskuteční v zámecké galerii a ve výstavní chodbě muzea.

Už je jisté, že v příštích letech vyroste v Robousích nový depozitář. Se stavbou by se mělo začít už tento rok v září. Jičínské muzeum tak konečně získá vhodné prostory pro uložení svých sbírek.

VÝSTAVY A PŘEDNÁŠKY

leden–březen 2018

VÝSTAVY

GALERIE

Architekt Čeněk Musil
(24. 11. 2017 – 28. 1. 2018)

Škola mých snů
(8. 2. 2018 – 25. 2. 2018)

**Sklo Zdeňka Lhotského
a malba Richarda Náhlavského**
(2. 3. 2018 – 1. 4. 2018)

VÝSTAVNÍ CHODBA

**Druhé setkání pastelky
se štětcem – Renata Štěpánková
a Jiří Zlatník**
(12. 1. 2018 – 18. 2. 2018)

**Hrnčíři z jižních Čech
Jan Vítek a Patrik Folíř**
(23. 2. 2018 – 22. 4. 2018)

Změna akcí vyhrazena.

PŘEDNÁŠKY

**Kateřina Opicová: První ražby
českých panovníků a stříbrná
horečka**
(27. 2. 2018 v 17 hodin, Konferenční
salonek)

**Michaela Hýsková: Slovinsko
– putování po jedné z bývalých
jugoslávských republik**
(27. 3. 2018 v 17 hodin, Konferenční
salonek)

CYKLUS DÍLO MĚSÍCE

**Jana Šlesingerová: Ladislav
Karoušek – Zimní slunce**
(13. 2. 2018 v 16.30 hodin, vstupní hala
muzea)

**Jana Šlesingerová: Václav
Brožík – Přádlena**
(13. 3. 2018 v 16.30 hodin, vstupní hala
muzea)

UDÁLOSTI V OBRAZECH

Křesť knihy Jany Kořínkové Zvony Jičínska.

Žáci Střední průmyslové školy na přednášce o Valdštejnovi.

Vernisáž výstavy Architekt Čeněk Musil.

Vánoční dílny pro žáky základních škol.

Žáci na komentované prohlídce výstavy Architekt Čeněk Musil.

Sběratelka vánočních ozdob Věra Dvořáčková na vernisáži výstavy Třpyt vánočních ozdob.

HURÁ, MUZEUM! Čtvrtletník Regionálního muzea a galerie v Jičíně 1|2018

Registrováno MK ČR pod číslem E 21762

Vydává: Regionální muzeum a galerie v Jičíně, Valdštejnovo náměstí 1, 506 01 Jičín

Tel.: +420 493 532 204, e-mail: muzeumhry@muzeumhry.cz, www.muzeumhry.cz

Otevírací doba muzea a galerie: leden–březen út–ne 10–17 hod., po zavěno.

Redakce: Gabriela Brokešová

Fotografie: RMaG v Jičíně, Sběrka RMaG v Jičíně

Grafická úprava: Jakub Novotný, jn@cr8.cz

Tisk: Tiskárna Irbis, Liberec, uzávěrka čísla: 8. 1. 2018

Toto číslo by nevzniklo nebýt podpory města Jičína.